

klager en reaktion, som, om den ikke energisk modarbejdes, kan og vil blive farligere end nogen anden.

Også fra sædelighedssagens standpunkt ønsker jeg, at gift kvindes erhverv på alle måder må kunne lettes og fremmes. Vi turde vel omtrent alle være enige om, at det bedste, naturligste og virksomste middel til at fremme sædeligheden iblandt os er at muliggøre indgåelse af ægteskab i en nogenlunde rimelig alder. Et skridt henimod denne mulighed er det, når man kan få dræbt fordømmen mod, at de gifte kvinder skulde kunne beholde sit arbejde, også efter sit giftermål.

Fra ægtefællernes eget synspunkt blir sagen et hensigtsmæssighedsspørgsmål. Ser man bort fra de tilfælde, hvor et specielt kald driver hustruen til arbejde udenfor hjemmet eller kanske netop til arbejde i hjemmet, og ligeledes fra de tilfælde, hvor den sorte nød gør alt valg umuligt, så må, synes det mig, et almindeligt ægtepar anstille omtrent følgende overslag (jeg tager det samme eksempel, som jeg opstillede i anledning sær-eiet): Skal man få et dannet menneske, som har betingelserne for, om end med opsyn af forældrene, at kunne være en god opdragerinde for børnene og en dygtig husbestyrerinde, så vil det med kost, logi og løn tilsammen komme på en 1600 kr. Manden tjener 4000 kr., og 75 % deraf, 3000 kr., skal anvendes til hjemmets pas. Tjener nu hustruen ved sit arbejde akkurat 1600 kr., hvoraf de 1200 går til huskassen, så vil denne, netop som da hun selv overtog husholdningen, efter fradrag af bestyrerindens løn, blive 2600 kr.; til mandens og hustruens personlige udgifter blir tilbage respektive 1000 og 400 kr. — tilsammen 4000 kr. Her går det altså op i op, og spørgsmålet må da afgøres efter andre hensyn end de økonomiske; meget kan her gøre sig gældende, hustruens lyst eller ulyst til husligt arbejde, forholdet mellem hendes dygtighed til dette arbejde og den bestyrerindes, som de kan få, behageligheden ved at slippe at have et fremmed menneske i huset o. s. v. Men videre fremgår det af dette regnestykke, at om hustruen tjener mindre end den sum, der skal til for at erstatte hendes arbejde i huset, så vil det komme til at blive tab for huskassen ligesåvel som for hendes personlige kasse; tjener hun mere, vil begge disse kasser også komme i en bedre forfatning. Og ligedan, jo mere udgifterne ved husholdningen ved bedre metoder og arbejdets fordeling kan reduceres, des mere sandsynlighed blir der for, at det fra økonomisk synspunkt blir fordelagtigt for hjemmet, om hustruen tager et udenomserhverv. Husholdningerne blir jo faktisk også mer og mer simplificerede; de er nu ikke det samme, som de var for 100 år siden eller 50 år siden, og de vil sandsynligvis om nok 50 år være endnu letvindtere end nu*). Men allerede nu har vi såvidt gode me-

*) Se en art. om kooperations husholdningen af mrs. Mary Livermore i Nylænde nr. 9.